

The 2nd International Conference on
Medicinal Plants, Organic Farming,
Natural and medicinal materials

۲۲ اسفند ماه ۱۳۹۷ - مشهد مقدس

تأثیر شدت بهره برداری بر تنوع گیاهان دارویی روستای دشت استان خراسان شمالی

زهرا جعفری^۱ - محمدفرزام^{۲*} - منصور مصداقی^۳ - فرشید معماریانی^۴

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مرتعداری دانشگاه فردوسی مشهد

۲- استاد دانشکده منابع طبیعی و محیط زیست دانشگاه فردوسی مشهد

۳- استاد مدعو دانشگاه فردوسی مشهد

۴- استادیار پژوهشکده علوم گیاهی دانشگاه فردوسی مشهد

چکیده

حفظ تنوع گونه‌ای باعث افزایش پایداری اکوسیستم شده و همچنین وجود گیاهان دارویی با ارزش بر این پایداری می‌افزاید. پژوهش موردنظر در اردیبهشت ماه ۱۳۹۷ در مراتع روستای دشت استان خراسان شمالی انجام شد. با تعیین سه منطقه با شدت چراهای شدید، متوسط و سبک و استقرار سه پلات ویتاگر در هر منطقه، گونه‌های گیاهی، درصد پوشش و فرم رویشی آن‌ها ثبت شد. نتایج نشان داد که اکثر گونه‌های گیاهی متعلق به خانواده‌ی نعنائیان بوده و بیشتر آن‌ها چندساله و علفی بودند. بر طبق مقادیر شاخص شانون - واینر تنوع گونه‌ای در چرای سبک ۲/۵ و در چرای شدید ۱۱/۵۹ است که این اختلاف می‌تواند در تنوع گیاهی موثر باشد و به دلیل اینکه چرای انتخابی دام در مراتع با شدت چرای شدید وجود ندارد و دام از سراجبار از گیاهان دارویی و معطر تغذیه می‌کند، تنوع در این مناطق روبه کاهش است. با داشتن مدیریت چرای مناسب می‌توان از نابودی و یا انقراض گونه‌های با ارزش دارویی جلوگیری کرد.

واژگان کلیدی: تنوع گونه‌ای، گیاهان دارویی، شدت بهره‌برداری